

Bysekretariatet
Det Boligsociale Team

Evaluering af projekt Foreningsmentor

Indholdsfortegnelse

Projekt Foreningsmentors baggrund og rammer	4
Projektets formål og metode	4
Mål, delmål og effekter	5
Opsamling på projektets resultater og proces	6
Rekruttering og fastholdelse af børn og unge i foreningerne	6
Samarbejdet med foreningerne	7
Motivering af forældre som frivillige.....	8
Rekruttering af frivillige unge	8
Forankring.....	10

Denne rapport er udarbejdet af projektleder Anne-Lene S. Wähling, Bysekretariatet. Rapporten beror på viden og erfaringer indsamlet af foreningsmentor Haran Nadarajah og boligsocial medarbejder Mia B. Nielsen.

I perioden 2012 til 2014 har Bysekretariatet i Randers Nordby varetaget projekt Foreningsmentor. Et projekt, som Bysekretariatet blev bevilget midler til i sommeren 2012 af ministeriet for sociale forhold, børn, ligestilling og integration. Midlerne til projektet er givet fra puljen "Rollemodeller og forældretnetværk som metoder til at forebygge ekstremisme", §15.77.06.20.

Nærværende evaluering er udarbejdet med henblik på at belyse projektets procesforløb og dermed de resultater, det har givet anledning til. Det forventes desuden, at en evaluering kan bidrage med viden, som projektet har givet anledning til, og som den boligsociale indsats fremover kan forankre i den metodiske redskabskasse, som anvendes i det boligsociale arbejde.

Opbygningen af evalueringen vil være i tre dele:

- Gennemgang af projektets baggrund og rammer
- Opsamling på projektets resultater og proces
- Forankring

Projekt Foreningsmentors baggrund og rammer

Sommeren 2012 modtog Bysekretariatet bevilling af Social og integrationsministeriet til projekt "Foreningsmentor" på i alt 160.000 kr.. Projektet blev oprindeligt skrevet i 2011, men fra indsendelse af ansøgning til der blev givet en bevilling gik der et år. Da Bysekretariatet i 2012 får bevilget midlerne indledes projektet derfor med en proces, hvor projektbeskrivelse blev nøje gennemgået og tilrettet. Det skete i samarbejde med den ansatte foreningsmentor, der blev tilknyttet projektet oktober 2012.

I det følgende vil rammerne om projektet præsenteres nærmere.

Projektets formål og metode

Projektets formål har været at understøtte deltagelse af nuværende og potentielle medlemmer med tokulturel baggrund i foreningslivet i Randers Nordby igennem ansættelse af en foreningsmentor 8 timer ugentligt. Mentoren har arbejdet med udgangspunkt i Bysekretariatet, så der derved via organiseringen er skabt potentiale for synkronisering mellem igangværende indsatser og projektet, og herigennem skabes den bedst mulige synergi mellem igangværende indsatser og projektet:

Foreningsmentorens virke har haft til formål:

- At fastholde børn og unge med tokulturel baggrund i foreningerne
- At rekruttere børn og unge med tokulturel baggrund til foreningerne
- At bidrage til rekruttering af frivillige til foreningerne
- At være bindeled mellem foreningen og forældre og børn
- Netværksdeltagelse med andre foreningsmentorer i andre byer

De aktiviteter og metoder, der skulle sikre, at formålet med projektet blev indfriet, var følgende:

- opsøgende gadeplansarbejde, hvor der skabes kontakt til børn og unge som strejfer rundt i området.
- Via projekt "Børn i foreninger"¹, der er forankret i Bysekretariatet som en del af den boligsociale Helhedsplan. Dette projekt har som primære formål at yde kontingentstøtte til børn og unges idrætsaktiviteter. Projektet har kontakt til flere foreninger og familier, hvor

---

¹ Før 1. maj 2013 hed aktiviteten "Børn i idræt". Ændringen skete i forbindelse med overgangen mellem Helhedsplanen for 2009-13 til Helhedsplanen 2013-17. Baggrunden for ændringen var, at Bysekretariatet ønskede at åbne op for muligheden for at yde kontingentstøtte til foreningsaktiviteter såsom spejder, skak, teater mv., og som ikke er en idræt.

foreningsmentorens koordinering vil være supplerende i forhold til eksisterende indsats, og bidrage til den unges/barnets fastholdelse i fritidsaktiviteten.

- Gennem tæt samarbejde og dialog med foreningerne i området skal foreningsmentoren udrede omfanget af behov for frivillige.
- Afvikling af aktiviteter der klæder frivillige bedre på til at håndtere udfordringer i samarbejdet med medlemmer af tokulturel baggrund.

Ovenstående aktiviteter har skullet konkretiseres og tilrettelægges nærmere mellem foreningsmentoren, de samarbejdende foreninger, den boligsociale indsats og DGI.

Mål, delmål og effekter

De delmål der har været sat for projektet har været følgende:

- 1. år   15 børn og unge opstarter i fritidsaktivitet
              3 forældre er blevet aktive som frivillige
              2 unge er blevet hjælpetrænere
- 2. år: i alt 30 børn og unge er opstartet i fritidsaktivitet,
              I alt 7 forældre er blevet aktive som frivillige
              I alt 4 unge er blevet hjælpetrænere

Hertil var det forventningen, at foreningsmentoren skulle deltage i eller forestå afvikling af følgende aktiviteter:

- To aktiviteter for de nye hjælpetrænere per år.
- Mindst et klubudviklingsmøde.
- Minimum en årlig netværksaktivitet i lokalområdet.
- Minimum 2 årlige fælles aktiviteter i lokalområdet.

De overordnede forventede effekter af projektet var følgende:

- Stigning i medlemstal i de medvirkende foreninger. Før-måling vil være fra 2011. Efter-måling vil være projektets afslutning i 2014. Data leveres af DGI.
- Stigning i antallet af aktive frivillige. Før-måling foretages af foreningsmentoren i projektets opstart (foretages af den boligsociale medarbejder). Efter-måling ved projektets afslutning.

forhold til at forstå reglerne for foreningsdeltagelse og dels i forhold til manglende kontingentbetaling.

I rekrutteringen af børn og unge til foreningerne, er det foreningsmentorens erfaring, at det er vigtigt, at forældrene bakker op om aktiviteten, da der ellers er en risiko for, at deltagelsen i fritidsaktiviteten bliver ustabil. Det er dog også foreningsmentorens oplevelse, at det vil forældrene også gerne. Mange af de forældre han har været i dialog med giver udtryk for, at de ser foreningstilknytningen som positiv ud fra, at det styrker barnets sundhed og i enkelte tilfælde, fordi de har ambitioner på deres børns vegne.

I mødet med unge der ikke er i en fritidsaktivitet, er det projektets erfaring, at der er unge, der er usikre overfor at starte til en fritidsaktivitet. De er "bagefter" deres jævnaldrende, fordi de ikke er lige så gode til eksempelvis fodbold, og får let rollen som den der "ikke er så god", når de så starter i en fritidsaktivitet. Eller også skal de starte på et hold med børn og unge, der er yngre end dem selv, og opnår derved ikke at blive en del af det fritidsfællesskab med deres venner og skolekammerater, der er en væsentlig motivationsfaktor for foreningsdeltagelse. Så selvom de unge egentligt gerne vil deltage i en fritidsaktivitet, så fravælger de foreningslivet, fordi de føler, at de ikke er gode nok. Der er derfor en fordel ved at få forældre og børn i dialog om foreningsdeltagelse fra så tidlig en alder som muligt. Gerne fra børnene er ca. 6-8 år.

Ud fra den boligsociale indsats perspektiv har projektet haft den uventede effekt, at det qua foreningsmentorens baggrund(tamiler) er det lykkedes at opnå en tættere kontakt til det tamilske samfund. Det er en vurdering foretaget på baggrund af, at flere beboere med tamilsk/Srilankansk baggrund opsøger den boligsociale indsats og gør brug af aktiviteterne. Heriblandt i projektet selv, hvor 12 ud af 34 unge, der er opstartet i en fritidsaktivitet, er af tamilsk baggrund.

Samarbejdet med foreningerne

I den første tid af projektet opsøgte mentoren alle involverede foreninger. Han oplevede dog, at det var en udfordring at få et tæt samarbejde i gang, eftersom det ofte kun var en eller to unge, han havde fået i gang i foreningen. I 2013 blev det derfor besluttet, at der skulle sættes på at opbygge et tæt samarbejde til KFUM fodbold, der havde mange af områdets børn og unge i fritidsaktivitet, og oplevede udfordringer med dette. Juni 2013 blev der afholdt et arrangement i samarbejde med foreningen, og igen i november 2013 blev der afholdt et arrangement med det formål at få flere forældre til at støtte op om deres børn og unges fritidsinteresse.

Ved at have et ensidigt fokus på samarbejdet med KFUM er det ikke lykkedes at etablere et bredt samarbejde med de lokale idrætsforeninger som forventet. Et samarbejde der skulle medvirke til at udbygge relationerne til det lokale foreningsliv, således at der kunne samarbejdes om lokale initiativer, der kan få flere børn og unge i gang med fritidsaktiviteter.

Men ved at sætte ind på at styrke samarbejdet med en forening har det været muligt at arbejde mere i dybden i forhold til en styrkelse af foreningens måde at samarbejde med familierne af anden etnisk baggrund end dansk. Samarbejdet havde til hensigt dels at styrke foreningens evne til at tiltrække og fastholde børn og unge af anden etnisk baggrund end dansk samt foreningens evne til at styrke forældrenes viden om foreningslivet, og hvilke måder man som forælder kan bidrage med frivillige kræfter og herigennem understøtte børn og unges foreningsdeltagelse. Det leder videre til projektets indsats i forhold til at styrke forældrenes frivillighed i foreningerne.

Motivering af forældre som frivillige

Foreningsmentoren har i projektet oplevet, at det er en stor udfordring at få flere forældre til at være frivillige i forhold til deres børn og unges fritidsaktivitet. I projektet havde det været en forventning, at 7 forældre ville virke som frivillige. Her er det lykket at få 6 forældre i gang som frivillige. Foreningsmentorens erfaring er, at forældrene har de bedste intentioner, og vil gerne støtte op om deres børns foreningsdeltagelse, men synes at den frivillige indsats som en fast forpligtelse er svær at overskue. Det kan være den kulturelle forståelse af, hvad frivillighed indebærer, men det er også et spørgsmål om ressourcer. I flere af de familier, som projektet har været i kontakt med, er forældrene enlige med flere børn. KÅS-tal for de tre udsatte boligområder understøtter dette billede, da disse viser, at op mod 50 % af børn og unge, vokser op i familier med en enlig forælder. Forældrenes manglende ressourcer står i kontrast til foreningernes behov for faste aftaler, så de ved hvilke ressourcer, de har at gøre med.

Det er projektledelsens vurdering, at dette arbejde kunne der have været arbejdet mere intensivt med, men også grundet projektets få ressourcer, 8 timer ugentligt, har det været nødvendigt at prioritere. Det har betydet, at der har været fokus på at få børn og unge ud i foreningerne, og hermed at arbejde mere i det forebyggende perspektiv, hvor der er en antagelse om, at børn og unges integration styrkes via foreningsdeltagelse.

Rekruttering af frivillige unge

I det første år havde foreningsmentoren kontakt til mange unge, og forhørte sig, om de var interesserede i at virke som frivillige i foreningerne. Foreningsmentoren oplevede, at de unge var afvisende, og mødte typisk begrundelser for ikke at fungere som frivillige såsom, at der ikke udbetales løn (hvorfor skal jeg arbejde gratis?). Foreningsmentoren vurderede, at det bl.a. bundet i den manglende viden om foreningskulturen og en manglende følelse af, at foreninger er et fælles ansvar og ikke et institutionelt/samfundsmæssigt ansvar. Ved årsskiftet blev der i samarbejde med projektlederen lavet en ny strategi, hvor foreningsmentoren tog kontakt til DGI for at høre, om de havde erfaringer med motivering af unge.

DGI bød ind med uddannelse af unge til hjælpetrænere. På den baggrund lykkedes det foreningsmentoren at få 5 unge i gang med uddannelse, hvoraf tre fuldførte, og blev frivillige hjælpetrænere hos KFUM fodbold. Træneruddannelsen havde derved en motiverende effekt på de unge, der via et kompetenceløft fik anerkendelse for en fremtidig frivillig indsats.

En af de unge fik desuden mulighed for at virke som træner ved fodboldskolen. Den første dag kom der 11 børn og unge. Den anden dag kom der 24 børn og unge, og den frivillige hjælpetræner oplevede derfor en stor succes med sin indsats.

Fodboldskole i uge 28, 2014.

Forankring og effekt

Projektets forankring ses først og fremmest i det arbejde der har været i forhold til at opsøge familier og de unges aktive deltagelse i foreningslivet. Det forventes at sprede sig som "ringe i vandet", og medvirke til at familiernes evt. yngre børn bliver en del af foreningslivet. Det samme gør sig gældende for de frivillige unge og de frivillige forældre. Gennem projektet har flere unge og forældre stiftet bekendtskab med det at være frivillig. Da såvel unge som forældre er af forskellig etnisk herkomst antages det, at de vil virke som rollemodeller for andre i deres omgangskreds. Det er en antagelse, der tager udgangspunkt i den observation, at de etniske familier grupperer sig og har stærke sociale relationer i netværket med andre med samme etniske baggrund som dem selv.

Herudover ventes det, at der vil ske en forankring af den relation til familier som foreningsmentoren har opnået kontakt til. Her vil kontakten vedligeholdes via de boligsociale projekter. Det samme gør sig gældende for kontakten til foreninger og frivillige. For at kunne styrke disse familier og deres tilhørsforhold til samfundet er det væsentligt, at kontakten og dialogen bevares.

I forhold til projektets metoder vurderes det, at følgende metoder har været særligt gavnlige, og styrket indsatsen i projektet signifikant:

- En styrkelse af relationsarbejdet via en opsøgende gadeplansindsats. Foreningsmentoren har været i dialog med rigtig mange familier i boligområderne i Randers Nordby. Han har været synlig og opsøgende og derigennem opdyrket relationerne til familier, der ikke selv er opsøgende.
- At få unge til at være frivillige i foreningerne har i høj grad handlet om motivationsarbejde. Hvordan motiverer man unge med en begrænset viden om foreningslivet til at virke som frivillige? I projektet har samarbejdet med DGI været yderst gavnligt og bidraget med træneruddannelse til unge. Det er dog i det praksisrelaterede, hvor teori og praksis går op i en højere enhed, at den unges frivillighed udvikler sig. Det sker ikke, når den unge kun får selve uddannelsen (teorien) eller i at være en praktisk gris. Det er derfor vigtigt i arbejdet med at udvikle unges frivillighed at give dem mulighed for at tage ansvar. Det er ikke nok at give dem jobs som vandbærer eller boldhenter. Det finder de unge ingen motivation i. At få lov at stå for noget selv, i dette projekts tilfælde fodboldskolen, og udvikle sig med opgaven er derimod enormt motiverende for den unge.
- Forældres aktive deltagelse er vigtig for at understøtte deres børns deltagelse i foreningslivet. Forældres aktive deltagelse som frivillig er endnu bedre, og styrker

forældrenes funktion som rollemodel for egne børn og sociale netværk. Men for mange forældre har det vist sig at være en stor udfordring at finde ressourcer der imødekommer foreningernes behov. For mange familier er springet ud i at være frivillig i foreningslivet en større omvæltning. Når man så også beder dem om at lægge faste frivillige ressourcer bliver det endnu sværere. Der er måske brug for at bløde op i begrebet frivillighed, og have en tilgang i foreningerne, hvor man ser på frivillighed mere på adhoc-basis.

I Bysekretariatet er der i kraft af bl.a. dette projekt opnået en større bevidsthed om, at det er vigtigt at styrke forældrenes frivillige deltagelse i små skridt, og at styrke dialogen mellem forældre og forening, så der sker en gensidig forventningsafstemning. For på den ene side står foreningerne med et behov for faste aftaler og frivillige, og på den anden side står der familier med færre ressourcer og et begrænset kendskab til foreningslivet og det fælles ansvar, det indebærer. Her kan kløften til tider være meget bred, og det tager tid at få opbygget en dialog der tager hensyn til de to meget forskellige forventninger.

Hvad angår de forventede effekter er der indsamlet data jf. projektbeskrivelsen. Der har været defineret to effektmål. Herunder følger en kort analyse på disse.

Stigning i medlemstal

Det ene effektmål var en stigning i medlemstal i de foreninger der var samarbejde med. Tilbage ved projektets start oktober 2011 blev der indhentet data vedr. medlemstal i 2011. Det skete igen i 2014 vedrørende medlemstal for 2013. Det har desværre vist sig, at tallene ikke er direkte sammenlignelige grundet ændringer i DGIs registrering af data. Det er derfor kun muligt at se på medlemsudviklingen fra 2012 til 2013. Her viser en gennemgang af medlemstal fra 7 af de samarbejdende foreninger en medlemstilgang fra 8362 medlemmer til 9450 medlemmer. Da det særligt er KFUM Fodbold, der har været et samarbejde med, er der dykket ned i tallene for denne forening. Her afspejler data, at medlemstallet for klubben samlet set er stagneret. En nærmere gennemgang af tallene viser dog, at medlemstallet for hhv. de 0-12årige og de 13-18årige er gået frem. Således er der for de 0-12årige sket en forøgelse fra 42 medlemmer til 57 medlemmer. For de 13-18årige er der sket en forøgelse fra 19 medlemmer til 28 medlemmer. Da projektets målgruppe netop har været de 6-18årige kan det antages, at samarbejdet mellem foreningen og foreningsmentoren har haft en positiv effekt på foreningens medlemstal.

Stigning i antallet af frivillige

I forhold til en styrkelse af frivillige, er datagrundlaget meget spinkelt. Data leveret af den boligsociale medarbejder viser en svag fremgang hos KFUM fodbold på 14 % i deres ungdomsafdeling (en stigning fra 7 til 8 frivillige). Det har ikke givet mening at indhente data for de øvrige forenings samarbejdspartnere, da det udelukkende er KFUM fodbold der har været samarbejde med i forhold til frivillige hjælpetrænere. Der har dertil været en opfølgende samtale med klubben om fastholdelsen af de frivillige hjælpetrænere som der blev skabt kontakt til via projektet. Tre måneder efter at der var etableret kontakt mellem foreningen og de unge, var de unge faldet fra. Det indikerer at arbejdet med at fastholde og motivere frivillige er vigtigt for at forankre resultater og skabe længerevarende effekter af tiltag som dette.

For de unge er der dog ingen tvivl om, at de har haft en positiv oplevelse, og en af hjælpetrænerne er Bysekretariatet fortsat i kontakt med mhp. samarbejde om fodboldaktiviteter.